

בעזרת השם יתברך

סדר הנסיעה לארץ

ישראל

והתיסדות בית המקדש

היכל הקודש בירושלים

ובני ברק

פרשת ויגש ה'תשפ"ב

לקבלת הספרים והקונטרסים:

היכל הקודש צפת
Heichal Hakodesh Tzfas
קרית מאור חיים
058-321-0705

היכל הקודש
ירושלים
Heichal Hakodesh
Jerusalem
רח' ר' נחמן מברסלב 15
052-764-4664

היכל הקודש ביתר עילית
Heichal Hakodesh
Beitar Illit
רחוב החווה מלובלין 58
052-767-4285

היכל הקודש בני ברק
Heichal Hakodesh
Bnei Brak
רחוב יהודה הלוי 4
052-760-5715

היכל הקודש יבנאל
Heichal Hakodesh
Yavne'el
רחוב דרך ההר
052-716-3184

היכל הקודש בית שמש
Heichal Hakodesh
Beit Shemesh
רחוב ריב"ל 6
050-419-9751

www.BreslevCenter.com

ברסלב סנטר

לשמיעת השיעורים באודיו, בלשון הקודש ובאנגלית
מהראש ישיבה שליט"א התקשרו:

קוואל פון חיזוק
לנשים
079-704-0069

קול
ברסלב
079-704-0066

חיזוק יומי

לקבלת החיזוק היומי

rabbirothhebrew@gmail.com RABBIROTH.ORG

לתרומות עבור הוצאות הדפסת הגליונות
נדרים פלוס על שם היכל הקודש
ירושלים/בני ברק/צפת/בית שמש

כס"ד

"צהלי ורני יושבת ציון!" הודעקו הלכבות של תושבי ארץ ישראל בכלל ואנשי שלומינו תלמידי היכל הקודש בפרט - בקבלת פניו של האורח החשוב, ראש הישיבה שליט"א, בשבת פרשת ויגש האחרונה, והימים שלפניה ואחריה.

במהלך הבקור ראש הישיבה שליט"א חזק את אנשי שלומינו תושבי ארץ ישראל, בפס את בתי המדרשים היכל הקודש בירושלים ובבני ברק, ומינה את הגבאים, בתי המדרשים שמשמשים כמגדלור עבור אנשים, נשים וטף מכל המגזרים והחוגים שרוצים לחיות עם העצות של רבנו הקדוש בדרך של אבינו רוענו מוהרא"ש זכותו יגן עלינו, כפי שראש הישיבה שליט"א לומד זאת אתנו.

אי אפשר להביע במלים את השעות הנפלאות של קורת רוח עם ראש הישיבה שחוו אנשי שלומנו בימים האחרונים; בהשתתפותם בתפלות, סעודות, שעורים, דרשות ושיחות הנפלאות.

ראש הישיבה שליט"א התישב והעלה על הכתב את כל הנסיעה במקביל לאחד מהתלמידים שיחיו.

קראו ותחי נפשכם!

המערכת

סדר הנסיעה והתיסדות בית המדרש היכל הקודש בירושלים ובני ברק, פרשת ויגש, ה'תשפ"ב

בעזרת ה' יתברך - יום ב' פרשת ויחי, ט' טבת, שנת תשפ"ב לפרט קטן

לכבוד יקירי אהובי ... נרו יאיר, קרית ברסלב ליבערטי, ניו יורק
חסדי השם יתברך זכיתי להיות בארץ ישראל; זכיתי לכל הקדשות
שרבינו אומר שזוכים לקבל בארץ ישראל (לקוטי מוהר"ן חלק א', סימן קנה; ועוד).
בקשתי הרבה מאד עבודה, עבור אשתי והילדים; אתה מאד אהוב
אצלי. בכל השנים מאז הוסדה של הישיבה, אתה עומד לימיני על כל צעד
ושעל. יעזר השם יתברך שנמשיך כל ימי חיינו לשמש את רבנו הקדוש,
שנזכר כל החיים מה רבנו עשה אתנו.

מאהבתך אכתב לך קצת מהנסיעה שלי.

יצאתי לדרך ביום רביעי בלילה פרשת ויגש, ברוך השם הדרך היתה
נוחה מאד, הגענו בליל ששי, נסענו לבני ברק, שם המתין לי מקרב חשוב,
אבא חייא רייזמאן נרו יאיר, והוא מיד סדר שאוכל ללכת למקוה, הוא דאג
למגבת, שהכל יהיה על הצד היותר טוב.

איך שאני מגיע, אני פותח את הדלת של הרכב - הוא שואג: "ברוך אתה
ה' ... שהחיינו וקיימנו", וגו'. עוד כמה אברכים, ביניהם משה רעכניצער נרו
יאיר, גם אמרו את הברכה בהתרגשות, הם כל כף שמחו, כמו אחד שמקבל
כל הון דעלמא.

ככה זה; כשאנשי שלומנו נפגשים אחרי זמן ארוך שלא התראו - יש כזו
שמחה, כפי שרבנו ספר (ספורי מעשיות, מעשה יב), כשהבעל תפלה פגש את אנשי
המלך האחרים - היו שמחות ובכיות, הם שמחו שהם נפגשו ובכו איך אפשר
למצא את כל השאר.

אחרי המקוה הלכתי ברגל למשפחה חשוכה, משפחת לב, הם הכניסו לסלון שלהם מכונת דפוס גדולה; הם מדפיסים מידי שבוע בשבוע אלפי גליונות. באים חבורה של בחורים ואברכים מפיצים כדי להפיץ את זה בכל רחבי בני ברק.

התאספו שם עשרות אנשי שלומנו, אברכים ובחורים יקרים; את רבם אני כבר מכיר מפתחת המכתבים ומלהיות ביחד בראש השנה באומן אצל רבנו הקדוש.

דברנו התחזקות על הפצה, עכשו הוא יומא דהלולא של הרבי שלנו, רבי נתן זכותו יגן עלינו, שאמר לפני הסתלקותו: "עזרא הסופר מסתלק מהעולם והטרף והפסול מתגברים, כל כף הרבה כמו שיש היום אלפים ורבות טרף ופסול, אני מקנה שדף אחד מספרי רבינו יהיה תיקון להכל"; הדף הזה, הגליונות, המכתבים, הספרים והקנטרסים האלו - הם מצילים את כל העולם, הם מחיים כל כף הרבה אנשים. עוד אמר רבי נתן הקדוש: "העבדה שלכם תהיה הפצה".

חבל שלא הגעת איתי, היית צריך לראות את הצמאון, את השמחה של המקרבים. זהו זה, אני מכרח לומר שאני מרגיש יותר בנח שם עם המפיצים הבוערים כאש להכה; הם כל כף רעננים, הם בוערים ולוהטים כל כף, ובעקר האהבה שיש ביניהם, זה משהו לא רגיל.

תשאל את האברך מנחם שטיינבערג גרו יאיר; הוא הצטרף אלי, אני לא יודע מי אמר לו שאני נוסע, אני לא אמרתי לאף אחד, לא הזמנתי אף אחד, איך נודע לו - אני לא יודע, הוא יספר לך מה הוא ראה.

מבני ברק נסענו לבית שמש, אל האברך המפיץ יצחק ראטה גרו יאיר, הוא גם עשה בית הדפוס אצלו בסלון, יש לו מכונה גדולה, הוא מדפיס בכל שבוע אלפי גליונות, עצתו אמונה ועוד, ובאים בחורים ואברכים חשוכים שמחלקים את זה בכל בתי הכנסת.

שם התאספו הרבה יותר אנשים, הגיעו אנשי שלומנו מירושלים, טבריה ומעוד מקומות.

למדנו לקויטי מוהר"ן (חלק א', סימן קנה), רבנו אומר שם: "עצבות הוא מדה רעה מאד", כל הפעיות באות מעצבות, מה שלא הולכים אל צדיק, מה שלא מתפללים - הכל מגיע מדכאון, זה בא מחסרון אמונה; כי אם היה לאדם אמונה שהקדוש ברוך הוא עומד לידו ומקשיב לכל מלה שהוא מבקש - הוא בודאי היה מתפלל, הוא לא היה מדכא. כמו גרגיר חטה, אם מכניסים אותו באדמה טובה - אז צומחות שבלים יפות, אבל אם מכניסים את הזרעונים באדמה לא טובה - הגרעין נרקב; אומר רבנו שאמונה היא כמו אדמה טובה, אמונה נותנת כח לצמח ולפרח, עם אמונה יש כח לחיות, חס ושלום בלי אמונה האדם נרקב.

רואים זאת בפרשה של יוסף הצדיק, הכל היה מתכנן מראש שיוסף יגיע למצרים כדי שיוכל לכלכל את כל העולם; היה נראה שיש צרות, אבל בתוך הצרה מסתתר הקדוש ברוך הוא.

התפללנו תפלות ערבית שם אצל המפיץ, אחר כך הלכתי לשבע ברכות של תלמיד הישיבה, חיים יאקובוויטש בן נפתלי גרו יאיר, דברנו מה שמוהרא"ש היה תמיד אומר לחתן וכלה, כתוב בתורה (בראשית ב, כד): "על בן יעזב איש את אביו ואת אמו ודבק באשתו", לכאורה, איך אפשר לאמר לחתן וכלה לעזוב את ההורים? זה הרי המצנה של (שמות כ, יא): "כבוד את אביך ואת אמך"! אלא חתן וכלה צריכים לדעת, שאם בהתחלה עדין לא מסתדרים, שלא יעזבו את ההורים; זה אומרת התורה: "על בן יעזב איש את אביו ואת אמו", עזב את הוריו, אל תעזב אותם בחיידך, אל תספור להם בעיות, תן להם לרוות נחת, תספור להם רק טוב.

כדאי שתשמע את השעורים היפים מארץ ישראל; הקליטו הכל, אתה יכול לשמע את זה בקו.

אחרי השבע ברכות נסענו לירושלים, האברך אהרן וועבערמאן נרו יאיר היה הנהג, הוא הצטרף אלי, הוא הגיע לפני ונשאר בארץ ישראל לשמחה משפחתית. הכינו לנו דירה בירושלים.

ביום ששי בבקר הלכתי למקנה זופניק, המקנה ששיכת לעדה החרדית, ואחר כך התפללנו אצלנו בבית המדרש. נכנסתי לבית הכנסת, כל כך שמחתי, רציתי לברך ברכת שהחינו! בית הכנסת כבר קים למעלה משנה וזו הפעם הראשונה שאני זוכה להיות שם. אחרי שחרית למדנו את דף הגמרא, אמרתי לחברים שמהרא"ש מאד רצה שיהיה לו בית המדרש "היכל הקדש" בירושלים, כעת התקיים רצונו של מהרא"ש.

אחי היקר, אני אומר לך, אם היזמן לך להיות בארץ ישראל - תכנס לבית הכנסת בירושלים. זה מקום כל כך מלא חן, פנה כל כך נורמלית ונעימה. הגבאים הם אנשים עם שכל, פלא אצלי איך הם הריחו וקלטו כל כך טוב את הענין שלנו, הם מנהלים את בית המדרש בחכמה, מרגישים אורה נעימה, אור הזך והנח.

מניתי שלושה אברכים חשובים שיהיו הגבאים, שינהלו את בית המדרש. האברך יצחק שמואל פּרענקל נרו יאיר, הוא מוסר ספורי מעשיות ובסעודה שלישית, הוא אדם עדין מאד, הוא מבין ענין. הגבאי השני הוא שמעון עוזר נרו יאיר, הוא גם מאד עדין, הוא מבין איך לנהל; יש לו אצלו בבית את ההדפסה, הוא מדפיס אלפי גליונות בכל שבוע, אצלו בבית הפל התחיל; ההדפסה, ובית הכנסת היו אצלו בסלון. והגבאי השלישי הוא יצחק פּפנהיים נרו יאיר, הוא מאד עדין, הוא מנהל את בית הכנסת; את הנקיון, הסדר של בעלי התפלות והעליות וכו'.

נשארתי קצת ללמד את השעורים שלי שם בבית הכנסת, מאד נהניתי להיות שם כל רגע.

אחר כך הלכתי לביתו של הגבאי שמעון עוזר נרו יאיר, הוא כבד אותנו

בטוֹעֲמִיָּה. כְּבוֹד הָיָה לִי לְהִיּוֹת אֶצְלוֹ בְּבֵית, שְׁשָׁם הַתְּחִילוֹ בֵּית הַכְּנֻסָּת, הַחֲבוּרוֹת; הַכֹּל.

הֵם הָרְאוּ לִי אִיךָ הֵם מְתַרְגְּמִים. אֲשֶׁתוֹ תַּחֲוִי מְתַרְגְּמַת אֶת הַעֲצָתוֹ אֲמוּנָה, הוּא אוֹמֵר לִי שֶׁהִיא מְשַׁקֵּיעָה בְּכֹל שְׁבוּעַ שְׁלוֹשִׁים שָׁעוֹת כְּדֵי לְתַרְגֵּם אֶת הַמְּכַתְּבִים; אֵתָּה שׁוֹמֵעַ מַה קוֹרֵה כָּאֵן? שְׁלוֹשִׁים שָׁעוֹת בְּכֹל שְׁבוּעַ, אִמָּא לִילָדִים! בְּכֹזוֹ מְסִירוֹת נֶפֶשׁ הֵם חַיִּים, אֶצְלָם הַפְּצָה הִיא מְסַפֵּר 1 בְּחַיִּים; הַכֹּל סוֹבֵב סָבִיב הַהֶפְצָה.

בְּיוֹם שְׁשֵׁי בַצְּהָרִים הִגִּיעַ אֵלַי הַסּוֹפֵר שְׁכוֹתֵב כְּעַת סֵפֶר תּוֹרָה לְבֵית הַכְּנֻסָּת בִּירוּשָׁלַיִם. כְּתַבְתִּי אֶת הָאוֹת ב שֶׁל בְּרֵאשִׁית וְאֵת הָאוֹת ר. אֶת הַסּוֹפֵר תּוֹרָה כּוֹתֵב יְהוּדִי חָשׁוּב מִמְּיֻסְדֵי בֵּית הַמְּדֻרָשׁ, הוּא לֹא רוֹצֵה שְׁאַכְתֵּב אֶת שְׁמוֹ, הוּא רוֹצֵה שְׁזֵה יִהְיֶה מְסַתֵּר, שְׁלֹא יִדְעוּ, כְּדֵי שְׁלֹא תִהְיֶה לוֹ מַחְלָקַת וְכוּ' וְכוּ'.

אַחַר כֵּן הָיְתָה לִי הַפְּתָעָה, הִגִּיעַ אֵלַי הָרַב הַחֲסִיד רַבִּי שְׁמַעוֹן שְׁפִירָא שְׁלִיט"א, הוּא הוֹדָה מְאֹד עַל הַשְּׂדוּף לְבֵתוֹ, הוּא מְאֹד מְתַפַּעֵל מֵהַחֲתוֹן, מֵהַמְּדוּת שְׁלוֹ. בְּתוֹךְ הַדְּבָרִים הוּא שׁוֹאֵל אוֹתִי כְּמָה הוּא צָרִיךְ לְתַת לִי עֶבֶר דְּמִי שְׁדַכְנוּת, אֲמַרְתִּי לוֹ שְׂרַבְנוּ הָיָה הַשְּׁדַכְנָן, הַתְּפַלְלֵתִי בְּאוּמָן שְׁאוּכַל לְהַצִּיעַ שְׂדוּף טוֹב לְבֵתוֹ וְשֵׁם בְּאוּמָן עֲלֵתָה לִי הַמְּחַשְׁבָּה שֶׁל הַשְּׂדוּף. אֲמַרְתִּי לוֹ שֶׁהוּא יְכוֹל לְצַאת יְדֵי חוֹבַת דְּמִי הַשְּׁדַכְנוּת עִם ח"י דוֹלָר, הוּא שְׁלֵם לִי שְׁמוֹנָה עָשָׂר דוֹלָר וְאַחַל לִי בְּרֻכּוֹת יְפוֹת.

כָּל הַנְּסִיעָה הִיא הוֹדוֹת לְאֲשֶׁתִּי תַּחֲוִי, בְּשִׁבְלֶיהָ זֶה בְּכֹלֵל לֹא דָבָר קָל; אִמָּא לִילָדִים קְטַנִּים, שְׁלוֹשָׁה שְׁבוּעוֹת לִפְנֵי נִשׁוּאֵי הַבֵּת, גַּם בְּנֵי הַקְּטָן יַחְזֻקְאֵל גֵּרוֹ יְאִיר לֹא מְרַגֵּשׁ כָּל כֵּן טוֹב, הוּא קוֹדֵחַ מִחֵם גְּבוּהָ; בְּכֹל זֹאת הִיא נִתְּנָה לִי לְנִסְעָה, הִיא לֹא הַסְּתַפְּלָה עַל נוֹחוֹת, הַעֲקֵר לְחֻזַּק אֶת יְהוּדֵי אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל.

אֲנִי זוֹכֵר בְּשַׁעְתוֹ כְּשֶׁלּוּיְנוּ אֶת אֲרוֹן הַקֹּדֶשׁ שֶׁל מוֹהֲרָא"ש לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, רְאִיתִי אֶת אֲשֶׁתִּי עוֹמְדַת לִפְנֵי הָאֲרוֹן וְהִיא בּוֹכָה מְאֹד, שְׁאֵלְתִי אוֹתָהּ: "מַה

את בוכה? מה את אומרת?" והיא אמרה לי: "עכשו הבטחתי למוהרא"ש, עכשו קבלתי על עצמי שאף פעם לא אפריע לך לחזק יהודים, אפלו שזה יהיה על חשבונני"; אתה שומע משגים של אשה? אתה הרי פן יודע קצת מה שעבר בכל השנים מאז שפתחנו את הישיבה, אתה הרי היית מהתלמידים הראשונים כשהישיבה נפתחה; הכל הודות לאשתי, היא עמדה לצדי כל השנים, כל הבית נהפך לרשות הרבים עבור בחורים ואברכים, הכל בזכותה. יש גם מקרב חדש, האברך אברהם רוטמן נרו יאיר, קרוב משפחתי, הוא דאג לכל הנסיעה; הוא דאג לפרטיסים, לרכב, לדירה, לאכל, הכל; הוא חם מאד לבנות את היכל הקודש.

הוא לא רוצה את התאר גבאי, אבל האמת היא שהוא עומד מאחורי כל מה שסביב בית הכנסת.

הוא מסר את נפשו בשנה שעברה כשהיתה הפרשיה, דברו לשון הרע ורצו לצאת נגדי, הוא ישב אצל כל הרבנים, שבועות שלמים הוא לא ישן, לא אכל, לא עשה כלום, רק דבר אחד, לשמור על דמי ולשמור על היכל הקודש, שלא יעלה בידם של מחרחרי הריב לראות מה שהם רוצים לראות, היה לא תהיה.

אני רוצה לכתב לך על השבת בירושלים. אני לא יודע אם אתה תקלט מה היה כאן, השבת היתה לעילא ולעילא. את התפללות התפללנו בבית מדרשינו היכל הקודש ברחוב רבי נחמן מברסלב. התאספו מאות יהודים, היו חיבים להעמיד שומרים שלא יתנו לאנשים להפגס אנשים משום סכנה, השתמשו גם בעזרת הנשים עבור הגברים, נשים לא הגיעו לתפללות.

מנחה התפלל מנחם נרו יאיר, קבלת שבת אני התפללתי, אחרי התפלה התנפלו עלי; אני לא רגיל לזה, שם בארץ ישראל הם כל כך בגעגועים, הם כבר מצפים כל כך הרבה זמן להפגש, התחננתי: "עזבו אותי, תנו לי ללכת"; אחד מהבחורים אומר לי: "אם ראש הישיבה יבוא יותר לארץ ישראל - לא

נרוץ כל כף אחרים.

את הסעודה אכלתי בדירה; סדרו שפמה בחורים יאכלו את הסעודה בלילה, וכמה בחורים ביום, למעשה הצטופפו בלילה למעלה מעשרים בחורים, וביום - למעלה משלושים בחורים. כאלה בחורים מישבים, הם באים מכל סוגי הישיבות; הם אומרים כלם פה אחד שכל הפחורים מכל המקומות פשוט מחיים את עצמם עם העצות של רבנו, החזיק של רבנו.

אחרי הסעודה התאספו אנשי שלומנו, באולם ליד בית הכנסת, שם היה מקום גם לנשים, התכנסו מאות אנשי שלומנו, שרו זמירות, שרו נגונים באידיש. שם זה שונה מאמריקה; כלם שרים ביחד, בלי יוצא מן הכלל. באמריקה אני צריך להתחנן שישירו ביחד; הם כל כף רעננים, כל כף תמימים - ממש תענוג.

אחר כף דברנו על גדל המעלה של התבודדות, יוסף הצדיק החזיק מעמד בערות הארץ עם הנסיונות הכי גדולים, הוא נשאר יוסף הצדיק - רק כי הוא דבר אל השם יתברך. כפי שחכמינו הקדושים אומרים (בראשית רבה פו, ה; תנחומא וישב, ח) על הפסוק (בראשית לט, ב): "וירא אדניו כי ה' אתו", איך הגוי הטמא פוטיפר ידע שהשם יתברך נמצא עם יוסף? כי הוא ראה שתמיד השפתים שלו מתנענעות, הוא שאל אותו, למה השפתים שלך מתנענעות כל הזמן, אתה עוסק בכשוף? עד שיוסף גלה לו ואמר: "אני מדבר אל השם יתברך, אני מבקש ממנו תגני לחן ולחסד ולרחמים בעיניך ובעיני כל רואי ובעיני פוטיפר אדוני, רק כף הוא יכול להחזיק מעמד בנסיונות הקשים.

ספרנו את הספור של נטע מאומן, בחור צעיר שהגיע לאומן, הוא הסתובב בין אנשי שלומנו, ושם הוא שמע על הענין של התבודדות, לדבר אל השם יתברך בשפה האישית. אחר כף הרוסים ימח שמם שלחו אותו למאסר בסביר, הוא קבל שם עבודה במשרד, לשרת את הגנרלים הרוסים, שם גם היתה במאסר נערה גויה, בתו של כמר, והיא הציקה לו יום אחר יום,

בא לעשות אתי עברה, היא אמרה לו: "עזב את היהדות; כֵּאֵן בְּסִיבֵיר אֶף אֶחָד לֹא יִדַע מֵהָ אֲנַחְנוּ עוֹשִׁים, מִכֵּאֵן אֶף אֶחָד לֹא הוֹלֵךְ הַבֵּיתָה".

הַבְּחֹר נִטַע לֹא יִדַע מֵהָ לַעֲשׂוֹת, הוּא הִרְגִישׁ שְׁחִיּוֹ בְּאִים אֶל קֶצֶם, הוּא עוֹמֵד לִפְנֵי נִסְיוֹן נוֹרְאִי, הוּא הוֹלֵךְ לִפְלֵל לַתְּהוֹם עֲמֻקָּה. הוּא נִזְכָּר בְּעֵצָה שֶׁל הַתְּבוּדוּת, הוּא יֵצֵא מֵהַמְּשָׁרָד, הוּא הַתְּחַבֵּא בַּשָּׂדֶה וְזַעַק אֶל הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ: "רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, תְּצִיל אוֹתִי! אֲנִי מִרְגִישׁ שְׂאִין לִי אֶת הַכּוֹחוֹת לָזֶה, אֲנִי נִשְׂרָף! אֲנִי מְאֹד מִבְּקֶשׁ מִמֶּךָ, אוֹ שְׂתוֹצִיא אֶת הַנְּשֻׁמָּה שְׁלִי, אוֹ תַעֲשֶׂה נֶס שְׂאֵעֲמֵד בְּנִסְיוֹן".

כִּף הָיָה יוֹם אַחֵר יוֹם, הִיא הַפְּצִירָה בּוֹ וְהוּא הֵלֵךְ לְהַתְּבוּדוּת, לַצֶּעֶק אֶל הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ: "אֲבָא, תְּצִיל אוֹתִי!"

כִּף זֶה הַמְּשִׁיף עַד שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עָשָׂה נֶס, הִרוּסִים יִמַח שְׁמֵם שְׁחָרְרוּ אוֹתוֹ, לִפְנֵי שֶׁהוּא הֵלֵךְ מִשָּׁם הֵם עָשׂוּ לוֹ מִסַּבַּת פְּרֻדָּה, וְהַנְּעִרָה הַגּוֹזָה. הַקְּלִפָּה - בְּקִשָּׁה שֶׁהִיא רוּצָה לִוְמֵר כִּמָּה מְלִים לְכַבּוֹד הַפְּרֻדָּה, וְהִיא אִמְרָה: "אִם יֵשׁ כֵּאֵן בְּעוֹלָם הַזֶּה צְדִיק, זֶה הַבְּחֹר הַזֶּה! הַפְּצֵרְתִי בּוֹ יוֹם יוֹם, וְהוּא לֹא הִקְשִׁיב לִי".

נִטַע חִזַּר לְאוֹמֵן וְסִפֵּר מֵהָ עֶבֶר עָלָיו, הוּא סִפֵּר אֵיזָה נִסְיוֹן הָיָה לוֹ שָׁם. מוֹהֲרָא "שׁ מְסִפֵּר, שֶׁהוּא בְּעֵצְמוֹ שָׁמַע מִזְקֵנֵי חִסְדֵי בְּרִסְלָב שֶׁכָּלֵם בְּכוֹ כִּשְׁהוּא סִפֵּר אֶת הַסְּפּוֹר שְׁלוֹ. הֵם שָׂאֵלוּ אוֹתוֹ מֵאִיפֹה הָיָה לוֹ אֶת הַכּוֹחוֹת? הוּא עָנָה וְאָמַר: "מִמְּכֶם, מֵהַתְּבוּדוּת; אִם לֹא הָיִיתִי יוֹדֵעַ מֵהַעֲצָה שֶׁל הַתְּבוּדוּת - הָיִיתִי נִכְשָׁל"; כִּמוֹ יוֹסֵף הַצְּדִיק שְׂעֲמַד בְּנִסְיוֹן עִם הַעֲצָה שֶׁל הַתְּבוּדוּת, שְׁפָתָיו לֹא הִפְסִיקוּ לְלַחֵשׁ תְּפִלוֹת, תְּחִנּוֹת וּבִקְשׁוֹת.

אֲחֵי הַיֵּקָר, הָיָה כָּל כִּף יָפָה לְרֵאוֹת אֵיךְ הַמְּקַרְבִּים הַחֲדָשִׁים מְקַשְׁיִים בְּכֹזוֹ רַעֲנָנוּת, אַחֵר כִּף שָׂרוּ קֵה אֶכְסֵף.

בְּדִרְךָ הַבֵּיתָה הָיִיתִי צָרִיךְ לְהַתְּחַנֵּן "עֲזֹבוּ אוֹתִי", לֹא רָצוּ לְלַכֵּת מִשָּׁם. בְּבִקָּר הֵלְכְנוּ לְמִקְנֵה; שָׁם צְרִיכִים לְשַׁלֵּם גַּם בְּשִׁבִיל שְׂבֵת, יֵשׁ מוֹדְעָה

חמורה שאסור לקחת מגבת בשבת רק אם משלמים על זה ביום ששי, בשבילי זה היה מענין, שלמתי בערב שבת גם על שבת.

למדתי קצת תקונים לפני התפלה, אחר כך היה שעור בספר פעלת הצדיק, שוחחנו על ההתחלה, ההקדמה; שם מוה"רא"ש מביא את הדבור של רבנו (לקוטי מוה"ר"ן חלק א', סימן כט) שאם מדברים בשבח הצדיקים נתרוםם הדיעת; אני בטוח שיהיה אחד מהאברכים שיכתב את כל הדבורים של שבת - באריכות.

פסוקי דזמרה התפלל הגבאי יצחק שמואל גרו יאיר, בתפלת שחרית הם כבדו אותי, נקדישך הם אומרים מאד יפה בחמימות, עם הנסח. ממקומך אני שרתי, היא אחרת לגמרי התפלה "תתגדל ותתקדש בתוך ירושלים עירך" - בעיר ירושלים, חשבתי רבוננו של עולם, למה אני כאן? הרי יש לי משפחה, אשה וילדים, למה הגעתי? רק כדי שיהיה תתגדל - שיגדל שמו של הקדוש ברוך הוא, ותתקדש - וישנה יתקדש, בתוך ירושלים עירך; רבוננו של עולם, מה המטרה של בית הכנסת? רק דבר אחד אנחנו רוצים, להחזיר את העצות המתוקות של רבנו, את האמונה; אמונה למעשה, להאמין שהקדוש ברוך הוא עושה הכל, הוא פועל הכל; שלא יתחנפו לאף אחד ולא יסמכו על אף אחד.

הבעל קורא קרא מאד יפה, ברור ובקול, מוסף התפלל אהרן וועבערמאן גרו יאיר.

הגבאים עבדו עם סדר חזק, הם הכינו עוגות בשקיות לכל אחד, היה צבור ענק, עם סדר חזק, לא היו חטיפות; כל אחד קבל שקית עם עוגות.

בספורי מעשיות למדנו את הספור של התם (סיפורי מעשיות, מעשה ט), שם רבנו מגלה לנו את סוד ההצלחה. אל תסתכל על השני ואל תחפש שלמות, אם התפלה היא כמו נעל עם שלושה קצוות - תהנה מזה, ואם אחרים מצליחים יותר - אל תשבר, אל תקנא באחרים, תחיה את עצמך עם הנקדה

שָׁלָךְ.

אני כותב לך בקצור הקצורים, אני עכשיו אחרי נסיעה, אני מתש; מכל שעור אפשר לכתב קונטרס שלם.

אחד מהחברים, מפיץ גדול, אהרן גאלדשטיין גרו יאיר, ערך ברית, היו צריכים להמתין לתינוק ולסבים, אז הלכתי בינתיים לגיסי ר' איתמר לייפער גרו יאיר, הוא גר ממש בנגן אחד ליד בית הכנסת, שוחחתי קצת עם אחותי, גיסי והילדים.

בברית כבדו אותי בברכות.

בסעודה בבקר היו יותר אורחים, בערך שלושים משתתפים, ספרו ספורי תפלה, ספורי הפצה; כל כך יפה לשמע מכל אחד את הספורים שלו. אני מקנה שאחד מהאורחים יכתב "סעודה עם ראש הישיבה" וישלח את זה לעלון של הקריה. השיחות בסעודה מאד יפות, זה במדה מסיימת יותר מדרךשה, יותר משעור.

מנחה וסעודה שלישית גם היו אצלנו בבית הכנסת.

היו אורחים מכל רחבי ארץ ישראל, עשרות משפחות הגיעו להשתתף בשבת הזו. הגיעו מבני ברק, בית שמש, צפת, חיפה, מודיעין ועוד, גם מיבנאל הגיעו אורחים, גם הדין הרב הגאון רבי משה קורץ שליט"א הגיע עם כל הילדים.

הגבאים הכינו סעודה שלישית עם סדר טוב, שרנו זמירות, גם נגוננים באידיש, הנה תענוג לשיר ביחד את הנגוננים באידיש.

דברנו מהאמרה שרבי יודל מדאשוב זכרונו לברכה אמר לרבנו, את הדבור של רבו, הצדיק הקדוש רבי פנחס מקאריץ זכותו יגן עלינו, למה אנחנו אומרים "אשמנו", בלשון רבים, היו צריכים לומר זאת בלשון יחיד! אלא אנחנו באים בטענה להקדוש ברוך הוא, אנחנו אומרים: "רבנו של עולם, אני ביחד אתך בכיכול חטאנו, אם היית מוציא את הפח שלך - לא

הייתי חוטא".

כְּשֶׁרִבְנוּ שָׁמַע זֹאת, הוּא אָמַר: אֲנַחְנוּ גַם אוֹמְרִים כֶּן, רִבְנוּ פִּרְשׁ אֶת הַפְּסוּק בַּפֶּרֶשָׁה (בראשית מד, יח): "וַיִּגַּשׁ אֵלָיו יְהוּדָה", יְהוּדִי מְגִיעַ אֶל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, "וַיֹּאמֶר בִּי אֲדוֹנָי", אֵל תִּכְעַס עָלַי שִׁחַטְתָּאֹתִי, כִּי "בִּי", בְּתוֹכִי, "אֲדוֹנָי", אֶתָּה נִמְצָא (חגי מוהר"ן, סימן תרי).

אֵין דְּבַר גְּדוֹל יוֹתֵר מֵאֲשֶׁר לְדוֹן אֶת עֲצָמָנוּ, חֲכָמֵינוּ זְכוֹרָנָם לְבִרְכָה אוֹמְרִים (תנחומא משפטים, ה): "כְּשֵׁישׁ דִּין לְמַטָּה, אֵין דִּין לְמַעְלָה", כְּשֶׁאֲנַחְנוּ דָּנִים אֶת עֲצָמָנוּ, אֲנַחְנוּ מוֹרִידִים מֵעֲצָמָנוּ אֶת כָּל הַדִּינִים.

אֲחֵרֵי הַתְּפִלָּה עֲשִׂינוּ קִידוּשׁ לְכַנֵּה וְהַבְּדֵלָה.

קַבְּלֵתִי כַּמָּה מְשֻׁפָּחוֹת בְּבֵית. אֵלָי וְיִיס גְּרוּ יָאִיר עִם מְשֻׁפָּחוֹת הַגִּיעוּ, עֲכָשׁוּ זֶה הַפַּעַם הִרְאֵשׁוּנָה שְׂאֵנִי נִפְגַּשׁ אִתּוֹ, הוּא מְתַרְגֵּם אֶת הַחֲזוֹק הַיּוֹמִי לְאֲנִגְלִית; אֵלפִי אֲנָשִׁים מְחִיִּים אֶת עֲצָמָם עִם זֶה.

הֵייתִי צָרִיף גַם לְשִׁבְת כְּדֵי לְהִשְׁכִּין שְׁלוֹם וְכוּ', אֶת זֶה לְעַת עֲתָה אֲנִי עֹדִין לֹא רוֹצֶה לְכַתֵּב, אֲנִי מְקַנֶּה שְׁלֹא אֲצַטְרֵף לְכַתֵּב, אֲנִי מֵאֵד מְבַקֵּשׁ שְׁלֹא תִהְיֶה מִחֻלְקַת עַל שְׁמִי.

מִמַּשׁ אוֹתוֹ דְּבַר כְּמוֹ שֶׁהָיָה אֲצֵל רִבְנוּ; מָה אֶתָּה חוֹשֵׁב, אֵיךְ הַתְּחִילָה הַמְּחֻלְקַת עַל רִבְנוּ? מֵעַמּוּד! כֵּן, אֶתָּה שׁוֹמֵעַ טוֹב, מִבְּעַל תְּפִלָּה.

כְּשֶׁרִבְנוּ חֲזַר מֵאַרְץ יִשְׂרָאֵל הוּא הִגִּיעַ לְזֵלַאטִיפָאֵלַע; לָמָּה בְּדִיוֹק שָׁם - אֲנַחְנוּ לֹא יוֹדְעִים, כָּל פְּסִיעָה שֶׁל רִבְנוּ הִיָּתָה סוּדוֹת הַתּוֹרָה. הַגְּבָאִים כְּבָדוּ אֶת רִבְנוּ בְּכָל הַתְּפִלוֹת, אֲבָל הָיָה שָׁם אֶחָד שְׁלֹא רָצָה לְתַת אֶת הָעַמּוּד לְרִבְנוּ, וּמִזֶּה הַתְּחִילָה הַמְּחֻלְקַת; שְׁמוֹ שְׁמִים! מִחֻלְקַת שֶׁכָּבַר נִמְשַׁכְת קָרוֹב לְמֵאֲתִים שָׁנָה! עַל מָה וְלָמָּה? עַמּוּד! אֵי טַפֵּשׁ שְׁכַמוֹתָךְ, בְּגִלְל עַמּוּד אֶתָּה רוֹצֶה לְאַבֵּד הַכֹּל?!

אֲנִי לֹא רוֹצֶה לְכַתֵּב יוֹתֵר, אֲנִי מְקַנֶּה שְׁלֹא אֲצַטְרֵף לְכַתֵּב יוֹתֵר. דְּבַר אֶחָד אֲנִי יְכוֹל לוֹמַר לָךְ, לֹא הָיָה חֶסֶר הִרְבָּה שְׂאֵשְׂאָר בְּבֵית וְלֹא אֵלָךְ לְסַעוּדַת מְלוּךָ

מלכה. כל כך נחלשתי לא יכולתי לזוז; לא שאני מפחד ממישהו, ברוב השם מוהרא"ש הכניס בנו כזו אמונה, אני לא צריך אף אחד, אני לא רוצה אף אחד, אין לי אף אחד - רק את הקדוש ברוב הוא, אבל נחלשים כשאתה מנסה לדבר עם אנשים, אתה רוצה רק לעזור להם והם מתעקשים ורוצים ללמד אותך איך להתנהג, על הפרט הזה אדבר אתך בפרטיות.

עכשו אני רואה מיהם אתה ואשתך, אתם עוזרים למוסד למעלה מעשר שנים, אתם שניכם לא צריכים כלום, אבל כלום, באמת שום דבר; אתם רוצים רק דבר אחד, שגם לאחרים יהיה את החיים הטובים להם זכותם.

מלוח מלכה הזה באולם, צבור מאד גדול התאסף, הרבה משפחות שלא היו בשבת - נסעו והגיעו. ראשית שרו זמירות, הרגשתי מאד לא טוב, הרגשתי שהראש שלי מסחרר, הייתי מאד מתש, עד שהתחילו לשיר את הרקודים הירושלמיים, הנגונים היפים. היו נגנים טובים, קלרינט; זה החיה אותי, רבנו אומר שלנגון יש כח להחיות את האדם (שיחות הר"ן, סימן רעג).

דברנו על ההתקרבות של רבי נתן, על הספור של החלום, איך הוא מטפס על סלם והוא נופל, והוא רואה בחלום דמות שאומרת לו: "מאד אבקש ממך, תתאחז ותחזיק מעמד!" כמו כן דברנו על סדר דרך הלימוד (כמבואר בשיחות הר"ן, סימן עו), על גדל המעלה של לגרס פראקים משניות; זה נותן מח חדש לאדם. התחזקנו בהפצה, לא לריב עם אף אחד, שילכו להפצה בדרך ארץ.

אני מאד כועס על אלו שמדביקים סטייקרים; כבר אמרתי אין ספר פעמים שלא יעשו את זה, זה דבר פרוע, דבר מבזה; רק במקום שכלם מדביקים שם, כלם שמים סטייקרים - רק שם אפשר לשים. עכשו אני רואה במאה שערים סטייקרים, אני לא אוהב את הדברים הפרועים האלו, מוהרא"ש לא רצה שילכו בדרך הזאת להפצה.

הגיעו אבות עם ילדים לעשות חלאקה, היו סיומים, היה מאד שמח, את

השעור הקליטו, אתה יכול לשמע את זה ולהתחזק.

ביום ראשון בבקר הלכתי למקנה, כשהגעתי המכונה לא קבלה הפסוף, כבר בקשתי לפני כן מהשם יתברך בדרך למקנה: "רבונו של עולם, כל פעם שאני במקום זר יש ספור אחר עם המקנה, או שאין לי את הפסוף של אותו מקום". בקצור, ספור של תפלה, אחד מאנשי שלומנו, יהודי יקר, בעריש קרויס גרו יאיר, השיג לי דרך להפנס. הייתי אצלו בבית באומן בערב ראש השנה כדי לנחם שני בחורים יקרים מקרבים, הוא מכנס את הבחורים בירושלים בכל מוצאי שבת, הוא עושה להם סעודת מלוג מלכה; הוא לב טוב.

שחרית עוד התפללתי בירושלים. אחרי התפלה סימנו מסכת תענית. הגמרא אומרת (לא): "מכערות שבהם, מה היו אומרות, קחו מקחכם לשום שמים", תתחתנו לשם שמים, אל תסתכלו על יפי, על יחוס, "ובלבד שתעטרונו בזהובים", רק בתנאי שתתנו לנו בגדים מזהב; מזהרא"ש אומר, זה מכערות, אנשים מכערים - כשהראש מנח בכסף.

הגמרא מסיימת: "עתיד הקדוש ברוך הוא לעשות מחול לצדיקים", כשמי שיח יבוא ירקדו, ישמחו.

מיד אחר כך היה כתיבת האותיות, האברך שבתי מזרחי גרו יאיר התחיל לכתב ספר תורה קטן. הוא לקח את הסופר, גבאי בית המדרש, יצחק שמואל פרענקל גרו יאיר; כתבתי את האות הראשונה, את הב' של בראשית. נפרדתי מאנשי שלומנו בכאלו געגועים; אני אומר לה זה חלום, אי אפשר לתאר ולשער איך המקרבים החדשים הצליחו בזמן כל כך קצר להקים מקום כל כך יפה עם פזו דרך ארץ.

הגבאים מבינים ענין, הם תלו שלט יפה בבית המדרש: "בית המדרש היכל הקודש, מיסודו של מזהרא"ש, בנשיאות הראש ישיבה", ולמטה כתוב באידיש: "פון געלט זאלט איר נישט רעדן צו מיר"; מכסף על תדברו אתי,

את זה מוהרא"ש תלה מעל הדלת של בית המדרש ביבנאל, את המלים של הבעל תפלה (סיפורי מעשיות, מעשה יב). זה רעיון של מוהרא"ש לשים את זה בפניסה לבית הפנסט, כדי להזכיר לנו שאנחנו כאן אצל הבעל תפלה, שלא נשכח מהתכלית, מתפלה, מהודאה ושכח להשם יתברך.

יצאנו לדרך למירון, אל התנא האלקי רבי שמעון בר יוחאי, בדרך נסענו - אהרן וועבערמאן גרו יאיר ה'ה הנהג, מנחם גם הגיע, גם האברך מוישי גרו יאיר ודוד גרו יאיר. עצרנו לאכל, הבאנו אתנו אכל, לא נכנסנו לחנות; התישבנו לאכל במקום שקט, שם פגשנו את הגבאים של בית הפנסט, התחזקנו; בכל פעם שאני מדבר אתם אני מתמלא בשמחה, הם מפארים את הענין של רבנו.

במירון אמרנו תהלים, אמרתי את התפלה קורעת הלב מלקוטי תפילות של רבי נתן זכרנו לברכה (חלק ב, תפלה מז), התפלה בנויה על התורה, השמטה, בתחלת לקוטי מוהר"ן חלק א', "לכו חזו".

התפלת עבודת והמשפחה שלך. עלינו על גג המערה, שם היתה מוכנה תזמרת, רקדנו ושרנו: "בר יוחאי", "ואמרתם פה לחיי", "אמר רבי עקיבא", ועוד ניגוני מירון נפים.

שם התקיימה כתיבת אותיות שלישית. את ספר התורה הזה אנחנו כותבים לזכותו הגדולה של רבנו מוהרא"ש זכותו יגן עלינו, האברך שבתי מארקוס גרו יאיר שעוזר לישיבה בכל השנים, בלאסוף את דמי השכירות מידי חודש, קפץ לתוך המצנה. לקחנו סופר מאנשי שלומינו, האברך ישראל גרומן גרו יאיר, אברך חשוב, הוא קרב את הסופר השני, גבאי בית מדרשינו בירושלים.

אני מקנה שכל אנשי שלומינו יקחו חלק במצות כתיבת ספר תורה, רבנו אומר (ספר המדות אות קמון, סימן לו): "לכתב ספר תורה מסגל לפרנסה", לא פל אחד מסגל לכתב בעצמו ספר תורה, לכן מחלקים את הזכות, שכל אחד יקח

חלק במצנה הזאת.

בסוף הכל כתבתי התחלת האותיות בארץ ישראל בשלושה ספרי תורה; חוץ מהרביעית שאני כותב לזכות אשתי תחי'. הקהלה צומחת בכזו מהירות, אנחנו צריכים עוד ספרים.

באמצע הנסיעה קבלתי חדשות מאד טובות, שהחבורה של בני ברק מצאו בית כנסת. אתה לא יכול לתאר לעצמך את השמחה שלי, כי מוהרא"ש אמר לי: "כל זמן שאין לכם בית כנסת - לא פעלתם כלום עבור רבנו"; עשרות שנים הפיצו את הספרים בניו יורק, עד שלא עשינו למעשה, והתחלנו לפתח בתי כנסת - לא היה כלום, אפלו שלהורים היה חזוק מהספרים הקדושים, אבל הילדים לא נשארו אצל רבנו.

מניתי אברך יקר מאד לגבאי בבני ברק האברך אבא חייא רייזמאן גרו יאיר. כשאחזר לכחותי מהנסיעה אמנה עוד גבאי, בבית כנסת צריכים להיות לכל הפחות שני גבאים.

אם יצא לך להיות בארץ ישראל אני רוצה לבקש ממך שתלך לחזק את כל בתי הכנסת ותדבר אל כל הגבאים. גבאים צריכים הרבה מאד חזוק, מצד אחד הם רוצים לעשות מה שאני רוצה לעשות, לשבת מהצד, מתחת לטלית, להתבודד, ללמד שעורים כסדרן, לדבר רק חזוק אחד עם השני, לא לראות אצל השני דברים שלא צריכים לראות, מצד שני - הם רוצים לעשות את רצוני, כפי שאני עושה את רצונו של מוהרא"ש, שיהיה סדר, שתהיה דרך ארץ; אשרי מי שעוזר לבית המדרש שזה יהיה כפי שמוהרא"ש רצה שזה יהיה.

עלינו למעלה על ההר, מעל הקבר של רבי יוחנן הסנדלר זכותו יגן עלינו, לציונים של סבא וסבתא שלי. אמרתי שם תהלים וקצת יכלתי לפתח את הלב שלי. אני מאד אוהב את סבא וסבתא שלי זכרונם לברכה, הם מאד חזקו אותי. סבי לקח אותי לציונו של רבנו הקדוש לפני עשרים וחמש שנה,

זכיתי בתור בחור להיות פעמים אתו, פעם אחת גם אבי שליט"א הצטרף.

כשירדנו בתור התפללנו בקבר של רבי יוחנן הסנדלר.

משם נסענו לטבריה לקברו של רבי מאיר בעל הנס, לתפלת מנחה, אחר כך התפללנו. שם כבר היה לי יותר התבודדות, התפללתי הרבה עבור כלם, התפללנו תפלת ערבית.

משם נסענו ליבנאל, תודה להשם, זכיתי לשפף את לבי היטב, שם זה ממש כפי שמוהרא"ש אמר (צונאת מוהרא"ש, אות ה): "כמו שבחיים חיותי נתעוררו על ידי אנשים בתשובה, כמו כן עכשיו לאחר הסתלקותי לעילא, כשיבואי אל קברי יתעוררו בתשובה שלמה", בכיתי הרבה מאד בציון, הרגשתי שאני בחדרו של מוהרא"ש, בערך שעתים עמדתי בציון והתפללתי על כל אחד.

מיבנאל נסעתי הביתה.

היום אני לא מרגיש טוב, אני מקנה שיהיה לי כח לבוא לסעודת ההלווא של הרבי שלנו - רבי נתן זכרוננו לברכה.

אני מקנה שפקריה גם יתאספו היום בלילה לכבוד הלוולת רבי נתן וידברו מגדלות ההפצה.

מוהרא"ש אומר, נהגו לעשות מגבית אצל אנשי שלומינו בהלוולת רבי נתן עבור הדפסת ספרי רבינו, פי מרבי נתן התחיל - וממשיך כבר קרוב למאתים שנה הענין של הפצה. רבי נתן אמר: "התבוננתי הרבה, מה אפשר לעשות כדי שהענין של רבינו יכנס בעולם? עד שראיתי שרק על ידי הדפסת הספרים וההפצתם בעולם אפשר להמשיך זאת הלאה".

יש לי עוד הרבה מה לכתב, אבל אין לי כח. היום לא הלכתי לישיבה, אני יושב בבית בלי טפת כח.

תבקש עבורי, יואל בן ריצא רעכיל, שאחזור לכחותי, ואוכל לשמש את רבינו.

...

